# VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 15 FEBRUARI 2019 BETREFFENDE HET JEUGDDELINQUENTIERECHT, WAT BETREFT DE HARMONISATIE IN FUNCTIE VAN HET NIEUW STRAFWETBOEK EN OVERIGE WIJZIGINGEN

**Samenvatting**

Op 29 februari 2024 werden de nieuwe boeken I en II van het Strafwetboek (hierna het 'Nieuw Strafwetboek') op federaal niveau aangenomen. Het Nieuw Strafwetboek gebruikt een nieuwe nummering en vervangt de klassieke strafvorken door strafniveaus. Daardoor moeten verwijzingen naar het Strafwetboek in de Vlaamse regelgeving worden aangepast.

Dit ontwerp van decreet wijzigt het jeugddelinquentiedecreet teneinde het te harmoniseren met het Nieuw Strafwetboek. Deze harmonisatieoefening omvat drie elementen. Ten eerste wordt de status quo behouden zodat de voldoende zwaarwichtige misdrijven die vervat zijn binnen het huidige toepassingsgebied van het jeugddelinquentiedecreet daaronder blijven vallen eens het Nieuw Strafwetboek in werking treedt op 1 september 2026. Ten tweede wordt de lijst van misdrijfcategorieën die vandaag reeds onder het toepassingsgebied van bepaalde jeugdreacties vallen dan wel daarvan zijn uitgesloten, geactualiseerd. In het verleden heeft de decreetgever er uitdrukkelijk voor gekozen om zwaarwichtige misdrijven zoals ernstige schendingen van het humanitair recht, zedenmisdrijven, terrorismemisdrijven, levensdelicten en andere misdrijven die de fysieke of psychische integriteit aantasten, onder het toepassingsgebied van bepaalde reacties te plaatsen (oriëntatie, (langdurige) gesloten begeleiding, terbeschikkingstelling, uithandengeving) dan wel ervan uit te sluiten (bv. elektronische monitoring). Er wordt evenwel vastgesteld dat deze opsomming doorheen de tijd niet steeds op consistente en volledige wijze werd geactualiseerd. Daarom wordt er nu voor geopteerd om deze misdrijfcategorieën in overeenstemming te brengen met de eerder gemaakte beleidskeuzes. Ten derde worden in de lijst van voormelde zwaarwichtige misdrijfcategorieën ook enkele nieuwe misdrijven en misdrijfomschrijvingen opgenomen die door het Nieuw Strafwetboek zelf worden ingevoerd om tot harmonisatie te komen.

Tot slot bevat dit ontwerp ook enkele technische wijzigingen ter verdere optimalisatie van het jeugddelinquentiedecreet.

## MEMORIE VAN TOELICHTING

### I. ALGEMENE TOELICHTING

### A. Situering

Op 29 februari 2024 werd het Nieuw Strafwetboek op federaal niveau aangenomen met een nieuwe nummering en wijzigingen in de strafmaten. Voortaan wordt er gewerkt met strafniveaus (art. 36 Sw.) in plaats van afzonderlijke strafvorken per

misdrijf. Dit geldt niet alleen voor misdrijven in boek II van het Nieuw Strafwetboek, maar ook voor bepaalde misdrijven in bijzondere strafwetgeving die moesten worden geharmoniseerd met het Nieuw Strafwetboek (bv. drugsmisdrijven). Aangezien het jeugddelinquentiedecreet veelvuldig verwijst naar die federaal geregelde misdrijven en strafvorken, moet het huidige jeugddelinquentiedecreet worden geharmoniseerd met het Nieuw Strafwetboek. Op deze manier wordt de continuïteit in de toepassing van het jeugddelinquentierecht verzekerd bij de inwerkingtreding van het Nieuw Strafwetboek op 1 september 2026.

**B. Inhoud**

In het decreet jeugddelinquentierecht worden een aantal reacties, waaronder een gesloten oriëntatie en gesloten begeleiding, elektronische monitoring, een langdurige gesloten begeleiding en uithandengeving, afhankelijk gesteld van de ernst van het jeugddelict. De ernst van het jeugddelict wordt bepaald op basis van de strafmaat die in de federale wetgeving (het Strafwetboek of de bijzondere strafwetgeving) aan het desbetreffende misdrijf is gekoppeld, zoals die zou gelden indien het misdrijf door een meerderjarige was gepleegd. Bovendien zijn sommige reacties enkel mogelijk voor specifieke misdrijven.

Nu het Nieuw Strafwetboek een nieuwe nummering hanteert en de klassieke strafvorken vervangt door strafniveaus, dient het jeugddelinquentierecht geharmoniseerd te worden met dit nieuwe stelsel. Deze harmonisatieoefening omvat drie elementen. Ten eerste wordt uitgegaan van het behoud van de status quo, zodat de misdrijven die vervat zijn in het huidige toepassingsgebied van het jeugddelinquentiedecreet daaronder blijven vallen zodra het Nieuw Strafwetboek op 1 september 2026 in werking treedt.. Bij het bepalen van deze 'status quo' bleek echter wel dat, door de keuze van de federale wetgever om met strafniveaus te werken, een loutere één-op-één omzetting van artikelen en strafniveaus ertoe zou kunnen leiden dat sommige misdrijven niet langer onder het toepassingsgebied van bepaalde jeugdreacties vallen. Om dit te voorkomen, wordt bepaald dat deze specifieke misdrijven ook in de toekomst binnen het toepassingsgebied van de betrokken jeugdreacties blijven. Zo zorgen we ervoor dat minderjarigen die zware feiten hebben gepleegd, zoals brandstichting en verkrachting, nog steeds geplaatst kunnen worden in de gemeenschapsinstellingen, iets wat bij een strikte omzetting niet meer het geval zou zijn.

Ten tweede wordt de lijst van misdrijfcategorieën die vandaag reeds onder het toepassingsgebied van bepaalde jeugdreacties vallen dan wel daarvan zijn uitgesloten, geactualiseerd . In het verleden heeft de decreetgever er uitdrukkelijk voor gekozen om misdrijven zoals ernstige schendingen van het humanitair recht, zedenmisdrijven, terrorismemisdrijven, levensdelicten en andere misdrijven die de fysieke of psychische integriteit aantasten, onder het toepassingsgebied van bepaalde reacties te plaatsen (oriëntatie, (langdurige) gesloten begeleiding, terbeschikkingstelling, uithandengeving) dan wel ervan uit te sluiten (bv. elektronische monitoring).

Er wordt evenwel vastgesteld dat deze opsomming doorheen de tijd niet steeds op consistente en volledige wijze werd geactualiseerd. Daarom wordt er nu voor geopteerd om deze misdrijfcategorieën in overeenstemming te brengen met de eerder gemaakte beleidskeuzes.. Zo worden er een aantal reeds bestaande

ernstige misdrijven binnen voormelde misdrijfcategorieën, zoals terrorismemisdrijven en vormen van verkrachting eveneens onder het toepassingsgebied van bepaalde reacties gebracht. Ook worden dergelijke misdrijven expliciet uitgesloten van elektronische monitoring.

Ten derde worden in de lijst van voormelde zwaarwichtige misdrijfcategorieën ook een aantal nieuwe misdrijven en misdrijfomschrijvingen opgenomen die door het Nieuw Strafwetboek zelf worden ingevoerd. Enerzijds gaat het daarbij om nieuwe misdrijven zoals, bijvoorbeeld het aanzetten tot zelfdoding, en anderzijds om nieuwe misdrijfomschrijvingen. Die laatste vielen vroeger al onder bestaande misdrijven, maar worden nu expliciet afzonderlijk als misdrijf omschreven. Zo wordt bijvoorbeeld doodslag op een minderjarige, dat voorheen onder het algemene misdrijf doodslag viel, nu als een apart misdrijf gedefinieerd en bijgevolg afzonderlijk opgenomen binnen het toepassingsgebied van verschillende reacties.

Het resultaat van de harmonisatieoefening die voormelde drie elementen omvat wordt opgenomen in de bijlage aan deze memorie. In deze bijlage wordt per jeugdreactie een integrale opsomming gemaakt van de misdrijven die onder het toepassingsgebied vallen dan wel ervan uitgesloten worden en dat telkens uitsplitst in: de 'status quo'-misdrijven, de geactualiseerde misdrijfcategorieën (ernstige schending humanitair recht, zedenmisdrijven, terrorismemisdrijven, levensdelicten of andere feiten die de fysieke en psychische integriteit aantasten) en de nieuwe misdrijven en misdrijfomschrijvingen die worden ingevoerd door het Nieuw Strafwetboek. De algemene omzetting naar de bepalingen van het Nieuw Strafwetboek werd daarbij uitgevoerd met behulp van de concordantietabel als bijlage bij het Nieuw Strafwetboek.

In de artikelsgewijze toelichting die hierna volgt, wordt vervolgens onder verwijzing naar de bijlage aan deze memorie telkens toegelicht welke keuzes er bij elk artikel zijn gemaakt.

Tot slot bevat dit ontwerp ook nog enkele technische wijzigingen ter verdere optimalisatie van het jeugddelinquentiedecreet.

## Impactanalyse

*Impact op kinderen en jongeren - JoKER*

Het voorontwerp van decreet is opgemaakt met het belang van minderjarigen (art. 3 IVKR) voor ogen. Niet alleen voor (minderjarige) slachtoffers, die beter beschermd moeten worden, maar ook voor minderjarige verdachten en plegers van ernstige, maatschappelijk ontwrichtende misdrijven is een consequente aanpak cruciaal net om ze te helpen hun leven weer op orde te krijgen.

De impact van de voorgestelde wijzigingen werd bekeken voor de volgende doelgroepen:

- Minderjarige verdachten en delictplegers vanaf 12 jaar
- Minderjarigen in de hoedanigheid van slachtoffer
- Potentiële minderjarige slachtoffers

In het licht van het JoKER werd voor bovenvermelde doelgroepen de impact van volgende scenario's afgewogen:

1. Nuloptie: voorzetting van de bestaande toestand.

Een voortzetting van de bestaande toestand betekent dat de bestaande regelgeving blijft behouden. Het Nieuw Strafwetboek gebruikt thans een nieuwe nummering en vervangt de klassieke strafvorken door strafniveaus. Het is dan ook noodzakelijk dat het jeugddelinquentierecht geharmoniseerd wordt met het Nieuw Strafwetboek.

Als het Jeugddelinquentiedecreet niet geharmoniseerd zou worden met het Nieuw Strafwetboek (= nuloptie), zou men moeten terugvallen op een concordantietabel en de overgangsregeling voorzien in artikel 78 van het Nieuw Strafwetboek. Echter niet alle misdrijven kunnen één op één worden omgezet via de concordantietabel, onder meer omdat het Nieuw Strafwetboek ook een aantal nieuwe misdrijven en misdrijfomschrijvingen omvat. Ook kan de overgangsregeling niet één op één worden toegepast op de reacties voorzien in het Jeugddelinquentiedecreet aangezien de huidige strafmaten in het jeugddelinquentiedecreet niet één op één naar de nieuwe strafniveaus kunnen worden omgezet. Het ontbreken van een harmonisatie met het Nieuw Strafwetboek betekent dat de continuïteit in de toepassing van het jeugddelinquentiedecreet doorbroken zou worden, wat rechtsonzekerheid en – ongelijkheid met zich meebrengt voor minderjarigen.

2. Alternatief: nieuwe beleidsmaatregel(en) via de voorgestelde wijzigingen in dit voorontwerp van decreet

Dit ontwerp komt tegemoet aan het legaliteitsbeginsel en de rechtszekerheid voor minderjarigen en verzekert de continuïteit en toepasbaarheid van het jeugddelinquentierecht vanaf 1 september 2026.

De harmonisatieoefening die wordt gedaan omvat drie elementen. Ten eerste wordt met dit decreet de status quo behouden zodat de voldoende zwaarwichtige misdrijven die vandaag vervat zijn in het huidige toepassingsgebied van het jeugddelinquentiedecreet daaronder blijven vallen eens het Nieuw Strafwetboek in werking treedt op 1 september 2026.

Ten tweede wordt de lijst van zwaarwichtige misdrijfcategorieën waarover de decreetgever in het verleden reeds besliste dat ze onder het toepassingsgebied van bepaalde jeugdreacties vallen dan wel daarvan zijn uitgesloten, geactualiseerd en afgestemd op de artikelen van het Nieuw Strafwetboek. Het gaat hierbij om volgende misdrijfcategorieën: ernstige schendingen van humanitair recht, zeden- en terrorismemisdrijven evenals levensdelicten en andere misdrijven die de fysieke of psychische integriteit aantasten. Deze actualisatie past binnen een consequent beleid om bij de zwaarste feiten geslotenheid mogelijk te maken, zowel ter bescherming van de maatschappij, de slachtoffers als om jongeren te helpen hun leven weer op orde te krijgen. Er wordt bij deze actualisatie ook vastgehouden aan een bepaald strafniveau en/of aan een limitatieve lijst van misdrijven, waardoor de principes van proportionaliteit en subsidiariteit gewaarborgd blijven. Door de

lijst van misdrijven te actualiseren, wordt ook de transparantie en rechtszekerheid naar minderjarigen toe verhoogd

Ten derde wordt er in de harmonisatieoefening ook rekening gehouden met de nieuwe misdrijven en misdrijfomschrijvingen die in het Nieuw Strafwetboek zelf worden ingevoerd. De lijst van de reeds vermelde zwaarwichtige misdrijfcategorieën omvat daardoor dan ook enkele nieuwe misdrijven en misdrijfomschrijvingen opgenomen.

Tot slot voorziet dit ontwerp ook nog in een aantal technische wijzigingen ter verdere optimalisatie van het jeugddelinquentiedecreet. Zo wordt verduidelijkt dat kortverblijf altijd een duurtijd van twee weken bedraagt alsook wordt verduidelijkt welke voorwaarden gelden voor de gesloten begeleiding ten gronde. Hierdoor wordt volstrekte juridische duidelijkheid gecreëerd en wordt rechtsongelijkheid tussen minderjarigen over de verschillende arrondissementen heen vermeden. Deze technische wijzigingen zijn uiteraard ook in het belang van de minderjarigen zelf. Niet alleen zorgen ze ervoor dat het decreet consistent wordt toegepast, ook wordt hiermee terug aangesloten bij de krachtlijnen van het decreet zoals proportionaliteit, subsidiariteit en geslotenheid als *last resort*.

*Monitoring, evaluatie en participatie*

De ontwerpteksten worden besproken met de jeugdrechters via een specifiek daarvoor georganiseerd overleg waarover zal worden gerapporteerd. Ook wordt het advies van het College van de hoven en rechtbanken gevraagd.

De instroom in de gemeenschapsinstellingen zal zoals nu ook al het geval is gemonitord en geëvalueerd worden via de begeleidingscommissie met de jeugdmagistratuur en de Opvolggroep Jeugddelinquentie, met ook vertegenwoordigers vanuit de jeugdadvocatuur, het Kinderrechtencommissariaat en de erkende cliëntorganisaties vzw Cachet en Ouderspunt om het jongeren- en ouderperspectief mee te nemen.

Voor de leeftijdscategorie van 12 tot 14 jaar die in een gemeenschapsinstelling worden geplaatst wegens betrokkenheid bij ernstige misdrijven, gebeurt dit in de eerste plaats om tegelijk de openbare veiligheid én de veiligheid van deze jongeren te garanderen, die anders te gemakkelijk zouden worden blootgesteld aan de publieke veroordeling omwille van de feiten waarbij ze betrokken zijn geraakt. Binnen de Opvolggroep Jeugddelinquentie zal voor deze leeftijdscategorie bovendien worden nagegaan in hoeverre flankerende maatregelen wenselijk zijn, gelet op de tendens dat minderjarigen die dergelijke feiten plegen of ervan verdacht worden, steeds jonger worden.

*Impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel*

Het ontwerp behoudt maximaal de "status quo" en waarborgt zo het legaliteitsbeginsel en de rechtszekerheid voor minderjarigen. De bijkomende opname of uitsluiting van zeden- en terrorismemisdrijven en levensdelicten in het toepassingsgebied van bepaalde reacties is verantwoord gezien de ernst van deze misdrijven. Tegelijk zorgen de technische wijzigingen ervoor dat jongeren in heel

Vlaanderen uniform door de jeugdrechtbanken worden behandeld, waarmee het gelijkheidsbeginsel wordt versterkt.

*Budgettaire impact*

Het voorontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact. Het uitgangspunt van de wijzigingen in dit decreet is namelijk het behouden van de 'status quo" van het huidige toepassingsgebied van het decreet. Ook de actualisatie van het toepassingsgebied van bepaalde reacties met bijkomende zeden, terrorisme- en levensdelicten heeft geen budgettaire impact. Deze categorieën van misdrijven vielen al grotendeels onder het toepassingsgebied van het jeugddelinquentiedecreet. Het Nieuw Strafwetboek voorziet in meer specifieke misdrijfomschrijvingen, die in het huidige Strafwetboek echter reeds onder een algemeen misdrijf vielen en daardoor ook al binnen het toepassingsgebied ressorteerden.

*Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel*

Voorliggende ontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op provinciale besturen en op Brussel.

De Vlaamse Gemeenschap is overeenkomstig artikel 128, §2, van de Grondwet in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad ook niet rechtstreeks bevoegd ten aanzien van particuliere burgers die wonen in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, en kan aan hen geen verplichtingen opleggen. De maatregelen die bepaald worden ten aanzien van minderjarigen die een jeugddelict plegen, zijn rechtstreeks van toepassing op personen. Het is dan ook aan de Brusselse ordonnantiegever om de reactiewijzen op jeugddelicten van minderjarigen die in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad wonen, vast te leggen.

**Implementatie**

Het ontwerp van decreet treedt in werking op 1 september 2026.

**C. Totstandkomingsprocedure**

**D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest**

De artikelen in dit ontwerp van decreet hebben enkel betrekking op gemeenschapsaangelegenheid.

**II. Toelichting bij de artikelen**

**Artikel 1**

Dit artikel behoeft geen toelichting.

**Artikel 2**

Dit artikel betreft de materiële omzetting van artikel 458ter in functie van het Nieuw Strafwetboek.

**Artikel 3**

Dit artikel betreft de materiële omzetting van de misdrijven onopzettelijk doden en onopzettelijk toebrengen van lichamelijk letsel voor zover samenhangend met de wetten en verordeningen betreffende het wegverkeer in functie van het Nieuw Strafwetboek.

**Artikel 4**

Dit artikel betreft de aanpassing in functie van het Nieuw Strafwetboek van de mogelijkheid om de duur van de voorbereidende rechtspleging te verlengen voor jeugddelicten, die indien gepleegd door een meerderjarige, in de zin van het Strafwetboek of de bijzondere wetten, strafbaar zouden zijn met een opsluiting van vijf jaar of een zwaardere straf. Hier wordt voortaan de koppeling gemaakt met een straf van niveau 4 of hoger.

**Artikel 5**

Artikel 25/0 regelt het elektronische monitoring dat als maatregel kan worden opgelegd in de fase van de voorbereidende rechtspleging.

Met dit artikel wordt vooreerst verduidelijkt dat er voor elektronische monitoring aan dezelfde criteria inzake strafmaat moet zijn voldaan als voor een gesloten oriëntatie of gesloten begeleiding, ook wanneer elektronische monitoring ter ondersteuning van een 'positief project', 'ambulante maatregel' of 'voorwaarden' wordt opgelegd. In het nieuw derde lid van artikel 25/0 wordt daarom expliciet verwezen naar het strafniveau voor gesloten oriëntatie.

Daarnaast wordt voor de lijst van uitgesloten misdrijven voor elektronische monitoring ten eerste uitgegaan van het behoud van de huidige regelgeving (status quo).

Ten tweede wordt deze lijst ook geactualiseerd. Bij het wijzigingsdecreet van 19 april 2024 koos de decreetgever er namelijk bewust voor om elektronisch toezicht uit te sluiten voor ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht, terroristische misdrijven en misdrijven die een ernstige inbreuk vormen op het leven, de fysieke, seksuele of psychische integriteit van het slachtoffer (bijv. moord, zedenfeiten en misdrijven gepleegd in of vanuit de gezinscontext, waarbij de minderjarige zowel slachtoffer als dader kan zijn), alsook voor minderjarige leiders van criminele drugsorganisaties.[1] Er wordt evenwel vastgesteld dat de lijst van de voormelde misdrijfcategorieën vandaag niet volledig is waardoor bepaalde van deze soortgelijke misdrijven momenteel niet als uitsluitingsgrond zijn opgenomen. Om deze onvolledigheden te verhelpen, wordt de lijst van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht, terroristische misdrijven en misdrijven die een ernstige inbreuk vormen op het leven, de fysieke, seksuele of

[1] Ontwerp van decreet 2013 (2023-2024) nr. 1, Vlaams Parlement, MvT p. 34.

psychische integriteit van het slachtoffer volledig geactualiseerd en afgestemd op de reeds eerder gemaakte beleidskeuzes.

Ten derde worden in de lijst van voormelde zwaarwichtige misdrijfcategorieën ook een aantal nieuwe misdrijven en misdrijfomschrijvingen opgenomen die door het Nieuw Strafwetboek worden ingevoerd en die van elektronische monitoring worden uitgesloten.

Voor een integraal overzicht van de misdrijven die van elektronische monitoring worden uitgesloten, kan er worden verwezen naar de bijlage aan deze memorie, waarin er ook een uitsplitsing wordt gemaakt tussen 'status quo'-misdrijven, geactualiseerde misdrijfcategorieën en nieuwe misdrijven en misdrijfomschrijvingen uit het Nieuw Strafwetboek.

Vervolgens wordt in dit ontworpen artikel, rekening houdend met de in het kader van de gehele harmonisatieoefening tot stand gekomen lijst van misdrijven, waar mogelijk verwezen naar hoofdstukken en/of afdelingen van Boek II van het Strafwetboek dan wel naar generieke termen zoals 'feiten met de dood tot gevolg en 'intrafamiliaal geweld', teneinde te verzekeren dat het decreet toekomstbestendig is in geval van de invoering van nieuwe misdrijven. Deze keuze van bewoordingen wordt consequent doorheen het gehele decreet toegepast.

De levensdelicten die uitgesloten worden betreffen enerzijds alle misdrijven vervat in titel 3, hoofdstuk 1 boek II van het nieuw Strafwetboek en anderzijds de feiten die de dood tot gevolg hebben. Deze laatste categorie kan verspreid teruggevonden worden in het Nieuw Strafwetboek, reden waarom we hier opteren voor een generieke formulering. Voor een integraal en uitgesplitst overzicht kan er verwezen worden naar de bijlage aan deze memorie.

De zedenmisdrijven die worden uitgesloten worden artikelsgewijs opgesomd. Voor een integraal en uitgesplitst overzicht kan er verwezen worden naar de bijlage aan deze memorie.

Voor de terroristische misdrijven die worden uitgesloten wordt nu ook in het algemeen verwezen naar titel 4, hoofdstuk 1 van boek II van het Strafwetboek Voor een integraal en uitgesplitst overzicht van deze categorie van misdrijven kan er verwezen worden naar de bijlage aan deze memorie.

De uitsluiting voor ernstige schendingen van het humanitaire recht zoals oorlogs- en genocidemisdrijven blijft eveneens behouden en deze worden artikelsgewijs opgesomd.

De uitsluiting voor minderjarige leiders van criminele drugsorganisaties blijft eveneens behouden. Enkel de bijhorende verwijzingen naar het Strafwetboek worden aangepast aan het Nieuw Strafwetboek.

Tot slot spreekt het voor zich dat elektronische monitoring ook wordt uitgesloten voor feiten in een context van intrafamiliaal geweld. Dit was nu al zo en blijft dus behouden. Aangezien er in het Nieuw strafwetboek op verschillende plaatsen wordt verwezen naar intrafamiliale misdrijven kiezen we hier voor een algemene formulering. Voor een integraal en uitgesplitst overzicht kan er eveneens verwezen worden naar de bijlage aan deze memorie.

**Artikel 6**

Artikel 25/2 regelt het kortverblijf dat als maatregel kan opgelegd worden in de fase van de voorbereidende rechtspleging.

Met dit artikel worden enkel technische wijziging aangebracht aan artikel 25/2. De duur van de module kortverblijf is een vaste duur van veertien dagen. Het woord maximaal wordt daarom weggelaten. Verder worden de voorwaarden inzake strafmaat technisch aangepast aan het strafniveau voor gesloten oriëntatie.

**Artikel 7**

Artikel 26 regelt de gesloten oriëntatie die als maatregel kan worden opgelegd in de fase van de voorbereidende rechtspleging.

Punten 1 van dit artikel betreft de minderjarigen die veertien jaar of ouder zijn op het ogenblik van de feiten. Voor deze doelgroep is op heden voorzien dat het moet gaan om feiten die strafbaar zijn met een correctionele hoofdgevangenisstraf van drie jaar of een zwaardere straf. Dit wordt nu omgezet naar een straf van niveau 3 of hoger. Strafniveau 3 vereist een gevangenisstraf van meer dan 3 jaar.

Punt 3 van dit artikel betreft de minderjarigen die tussen de leeftijd van twaalf en veertien jaar zijn op het ogenblik van de feiten. Voor deze doelgroep is op heden voorzien dat het moet gaan om feiten die strafbaar zijn met een straf van vijf tot tien jaar opsluiting of een zwaardere straf. Dit wordt nu omgezet naar een straf van niveau 4 of hoger. Strafniveau 4 vereist een gevangenisstraf van meer dan 5 jaar.

Wel is het zo dat, door de keuze van de federale wetgever om met strafniveaus te werken, een aantal ernstige misdrijven die heden in aanmerking komen voor gesloten oriëntatie door de omzetting naar resp. strafniveau 3 en 4 buiten het toepassingsgebied zouden vallen. Dit komt doordat bepaalde misdrijven die vandaag strafbaar zijn met een maximumstraf tot drie jaar en heden dus nog binnen het toepassingsgebied vallen voor minderjarigen van veertien jaar of ouder, na de omzetting naar strafniveau 3 of hoger daarbuiten zouden vallen. Strafniveau 3 vereist immers een gevangenisstraf van meer dan drie jaar, met andere woorden vanaf drie jaar en één dag.

Hetzelfde probleem stelt zich voor misdrijven die heden strafbaar zijn met een opsluiting van vijf jaar. Ook deze zouden buiten het toepassingsgebied vallen voor minderjarigen tussen twaalf en veertien jaar oud, hoewel ze daar vandaag wel onder vallen. Strafniveau 4 vereist namelijk een gevangenisstraf van meer dan vijf jaar, dus vanaf vijf jaar en één dag.

Aangezien ten eerste als uitgangspunt het behoud van het huidige toepassingsgebied (status quo) wordt gehanteerd, wordt dan ook in punten 2 en 4 van dit artikel ingevoegd dat voldoende zwaarwichtige misdrijven die vandaag in aanmerking komen voor resp. de leeftijdscategorie van veertien jaar of ouder en de leeftijdscategorie tussen twaalf en veertien jaar, maar in de toekomst door de keuze van de federale wetgever zouden worden uitgesloten, alsnog onder het

toepassingsgebied worden gebracht. Het gaat daarbij onder meer over de volgende vaak voorkomende jeugddelicten: weerspannigheid tegen de politie, diefstal, brandstichting en vandalisme. De Vlaamse decreetgever is van oordeel dat dergelijke misdrijven omwille van hun ernst binnen het toepassingsgebied moeten blijven, zodat de jeugdrechter ook in deze gevallen kan beslissen tot een plaatsing in een gemeenschapsinstelling. Voor een integraal en uitgesplitst overzicht van de status quo misdrijven per leeftijdscategorie kan worden verwezen naar de bijlage aan deze memorie.

Ten tweede wenst de decreetgever uitdrukkelijk het toepassingsgebied te actualiseren. Bepaalde misdrijven, die momenteel onder de status quo niet of slechts gedeeltelijk (enkel voor de leeftijdscategorie van minderjarigen ouder dan veertien jaar) binnen het toepassingsgebied van de gesloten oriëntatie vallen, worden wegens hun ernst en impact op maatschappij en slachtoffers bijkomend alsnog onder het toepassingsgebied gebracht. Het gaat hierbij enkel om volgende misdrijven die per leeftijdscategorie integraal en uitgesplitst worden opgesomd in de bijlage aan deze memorie: onterende behandeling van een minderjarige of een persoon een kwetsbare toestand (129 Sw.), het vervaardigen of verspreiden van inhoud van extreem pornografische of gewelddadige aard gepleegd tegenover een minderjarige of een persoon in een kwetsbare toestand (183 Sw.), gewelddaden met een integriteitsaantasting van de tweede graad (m.a.w. arbeidsongeschiktheid) al dan niet met voorbedachtheid (195 en 198 2° Sw.), gewelddaden met een integriteitsaantasting van de derde graad tot gevolg (196 Sw.), gewelddaden op een persoon met een maatschappelijke functie met een integriteitsaantasting van de eerste of tweede graad (202 Sw.) en het nalaten van onderhoud met de dood tot gevolg (337 Sw.) Daarnaast is het ook zo dat de federale wetgever enkele misdrijven in het Nieuw Strafwetboek zwaarder bestraft dan voorheen wat ook verklaart waarom bepaalde misdrijven onder het toepassingsgebied vallen. Zo wordt bijvoorbeeld het hiervoor vermelde misdrijf onterende behandeling van een minderjarige (129 Sw.) dat vandaag bestraft wordt met een gevangenisstraf van 30 dagen tot twee jaar, in het Nieuw Strafwetboek gekoppeld aan strafniveau 3.

Ten derde voorziet het Nieuw Strafwetboek in enkele nieuwe misdrijven waarvoor de decreetgever er eveneens bewust voor kiest om deze gelet op hun ernst en de impact op de maatschappij en slachtoffers onder het toepassingsgebied van beide leeftijdscategorieën te plaatsen. Het gaat hierbij specifiek om volgende misdrijven die ook per leeftijdscategorie integraal en uitgesplitst worden opgesomd in de bijlage aan deze memorie: aanzetten tot zelfdoding (109 en 110 Sw.), het vervaardigen, verspreiden, bezitten, verwerven van dan wel zich toegang verschaffen tot inhoud die bedoeld is om het plegen van seksueel misbruik of seksuele uitbuiting ten nadele van een minderjarige te bevorderen (177 tot en met 179 Sw.) alsook schuldig verzuim met de dood tot gevolg (301 Sw.).

**Artikel 8**

Artikel 34/0 regelt de elektronische monitoring die als sanctie opgelegd kan worden in de fase ten gronde.

Met dit artikel wordt vooreerst in artikel 34/0 verduidelijkt dat ook voor elektronische monitoring aan dezelfde criteria inzake strafmaat voldaan moet zijn

als voor een gesloten begeleiding, ook wanneer elektronische monitoring ter ondersteuning van de sanctie 'positief project', 'ambulante sanctie' of 'voorwaarden' wordt opgelegd. In het nieuwe derde lid van artikel 34/0 wordt daarom expliciet verwezen naar het strafniveau voor gesloten oriëntatie.

Voor de overige wijzigingen verwijzen we naar de artikelsgewijze bespreking bij artikel 5.

**Artikel 9**

Artikel 35 regelt het kortverblijf dat als sanctie kan worden opgelegd in de fase ten gronde.

Met dit artikel worden louter technische wijzigingen aan artikel 35 aangebracht. Voor de voorwaarden van kortverblijf in de fase ten gronde wordt momenteel ten onrechte verwezen naar alle voorwaarden zoals die gelden in de voorbereidende rechtspleging. De voorwaarde inhoudende dat er voldoende ernstige aanwijzingen moeten zijn dat verder onderzoek noodzakelijk is, is echter niet langer relevant in de fase van de berechting ten gronde. Daarom wordt de verwijzing naar deze voorwaarde geschrapt.

Daarnaast worden de voorwaarden inzake strafmaat technisch aangepast aan het strafniveau voor gesloten oriëntatie.

Tot slot wordt het derde lid geschrapt, aangezien zowel het tweede als het derde lid betrekking hebben op minderjarigen tussen twaalf en veertien jaar en daarbij tegenstrijdige verwijzingen bevatten.

**Artikel 10**

Artikel 36 regelt de gesloten begeleiding die kan worden opgelegd als sanctie in de fase ten gronde.

Met dit artikel worden er louter technische wijzigingen aan artikel 36 aangebracht. Door de opheffing van de gesloten oriëntatie in de fase ten gronde bij het wijzigingsdecreet van 19 april 2024 zijn ongewild ook de voorwaarden inzake de ernst van de feiten voor een gesloten begeleiding in de fase ten gronde weggevallen. Dit zorgde voor toepassings- en interpretatieproblemen in de praktijk voor feiten na datum van inwerkingtreding van het wijzigingsdecreet op 23 mei 2024 aangezien het strikt juridisch leek of er voor de gesloten begeleiding als sanctie geen voorwaarden inzake strafmaat meer zouden bestaan. Dit stemt echter niet overeen met de intentie van de decreetgever. Met deze aanpassing worden de voorwaarden inzake de strafmaat (strafniveau) voor de sanctie van gesloten begeleiding opnieuw uitdrukkelijk in het decreet opgenomen.

**Artikel 11**

Artikel 37 decreet jeugddelinquentierecht voorziet voor een limitatieve lijst van misdrijven in de mogelijkheid van een langdurige gesloten begeleiding van maximaal 2, 5 of 7 jaar afhankelijk van de leeftijd. Daarnaast wordt aan deze misdrijven ook een strafmaat gekoppeld.

Punt 1 van dit artikel betreft de minderjarigen die zestien jaar of ouder zijn op het ogenblik van de feiten. Voor deze doelgroep is op heden voorzien dat het moet gaan om feiten die strafbaar zijn met meer dan vijf jaar opsluiting. Dit wordt logischerwijze omgezet naar een straf van niveau 4 of hoger. Strafniveau 4 vereist namelijk een gevangenisstraf van meer dan vijf jaar.

Wel is het zo dat, door de keuze van de federale wetgever om met strafniveaus te werken, een aantal ernstige misdrijven die heden in aanmerking komen voor langdurige gesloten begeleiding van minderjarigen van zestien jaar of ouder, buiten het toepassingsgebied zouden vallen. Aangezien we ten eerste het behoud van het huidige toepassingsgebied (status quo) als uitgangspunt hanteren, en het voor de decreetgever nog steeds om ernstige misdrijven gaat, voorzien we voor deze feiten dat zij alsnog binnen het toepassingsgebied blijven vallen. Het gaat hierbij enkel om volgende misdrijven: het ter beschikking stellen van gegevens of materiële middelen met het oog op het plegen van een terroristisch misdrijf (384 Sw.), diefstal met geweld of bedreiging (467 Sw.) en afpersing (468 Sw.).

Punten 2 en 3 van dit artikel betreffen de mogelijkheid van een langdurige gesloten begeleiding voor minderjarigen onder de zestien jaar. Voor hen is op heden voorzien dat het moet gaan om feiten die strafbaar zijn met meer dan tien jaar opsluiting. Deze wordt logischerwijze omgezet naar een straf van niveau 5 of hoger. Strafniveau 5 vereist namelijk een gevangenisstraf van meer dan tien jaar. Ook hier is het zo dat, door de keuze van de federale wetgever om met strafniveaus te werken, een aantal ernstige misdrijven die heden in aanmerking komen voor langdurige gesloten begeleiding van minderjarigen onder de zestien jaar, buiten het toepassingsgebied zouden vallen. Aangezien we ook hier ten eerste het behoud van het huidige toepassingsgebied (status quo) als uitgangspunt hanteren, en het voor de decreetgever nog steeds om ernstige misdrijven gaat, voorzien we voor deze feiten eveneens dat zij onder het toepassingsgebied blijven vallen. Het gaat hierbij enkel om volgende misdrijven: aantasting van de seksuele integriteit ten nadele van een minderjarige boven de volle leeftijd van zestien jaar (144 eerste streepje), Niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud ten nadele van een minderjarige boven de volle leeftijd van zestien jaar, al dan niet met kwaadwillig opzet of uit winstbejag (144 derde en vierde streepje Sw.) en (verkrachting (138 Sw.). De decreetgever beschouwde eerder onder meer verkrachting als een ernstig misdrijf waarvoor een langdurige gesloten begeleiding mogelijk moet blijven. We verwijzen hiervoor ook naar de memorie[2] en de intentie van de decreetgever bij het wijzigingsdecreet van 19 februari 2019 om voor de doelgroep minderjarigen tussen 12 en 16 jaar een langdurige gesloten begeleiding te voorzien voor welbepaalde categorieën van ernstige maatschappij verstorende misdrijven, met name oorlogs- en terroristische misdrijven, levensdelicten en alle vormen van verkrachting.

Ten tweede wordt zowel voor de leeftijdscategorie van minderjarigen van zestien jaar of ouder als de leeftijdscategorie van minderjarigen van jonger dan zestien jaar de limitatieve lijst van misdrijven in zoverre strafbaar met niveau 4 of hoger (minderjarigen van zestien jaar of ouder) of niveau 5 of hoger (minderjarigen onder de zestien jaar) geactualiseerd. Bij de invoering van het

[2] Ontwerp van decreet 880 (2020-2021) nr.1, Vlaams Parlement, MvT p 4.

Jeugddelinquentiedecreet op 15 februari 2019 koos de decreetgever er bewust voor om langdurig gesloten begeleiding voor minderjarigen ouder dan zestien jaar mogelijk te maken voor categorieën van 'soorten misdrijven'. De misdrijfcategorieën die onder het toepassingsgebied werden geplaatst betroffen: ernstige schendingen van humanitair recht, terrorismemisdrijven, zedenmisdrijven, levensdelicten en andere misdrijven die de fysieke of psychische integriteit aantasten.[3] Zoals reeds vermeld koos de decreetgever er ook voor minderjarigen onder de zestien jaar al specifiek voor om in te zetten op welbepaalde categorieën van ernstige maatschappijverstorende misdrijven, met name oorlogs- en terroristische misdrijven, levensdelicten en vormen van verkrachting of de dood tot gevolg.[4] Voor beide leeftijdscategorieën (ouder dan zestien jaar en jonger dan zestien jaar) wordt evenwel vastgesteld dat de lijst van de voormelde misdrijfcategorieën vandaag niet langer volledig is waardoor bepaalde van deze soortgelijke misdrijven momenteel niet opgenomen zijn onder het toepassingsgebied. Om deze onvolledigheden te verhelpen, wordt voor de beide leeftijdscategorieën de hiervoor opgesomde lijst van misdrijfcategorieën geactualiseerd en afgestemd op de reeds eerder gemaakte beleidskeuzes.

Ten derde worden in de lijst van voormelde zwaarwichtige misdrijfcategorieën ook enkele nieuwe misdrijven en misdrijfomschrijvingen opgenomen die door het Nieuw Strafwetboek worden ingevoerd in zoverre strafbaar met resp. niveau 4 of hoger (minderjarigen van zestien jaar of ouder) dan wel resp. niveau 5 of hoger (minderjarigen jonger dan zestien jaar).

Voor een integraal en per leeftijdscategorie uitgesplitst overzicht kan worden verwezen naar de bijlage aan de memorie. Er wordt daarbij dan ook telkens een uitsplitsing gemaakt tussen 'status quo'-misdrijven, geactualiseerde misdrijfcategorieën alsook nieuwe misdrijven en misdrijfomschrijvingen die door het Nieuw Strafwetboek zelf worden ingevoerd.

Vervolgens wordt in dit ontworpen artikel, rekening houdend met de in het kader van de gehele harmonisatieoefening tot stand gekomen lijst van misdrijven, waar mogelijk verwezen naar algemene hoofdstukken of afdelingen van Boek II van het Nieuw Strafwetboek of naar generieke termen zoals 'feiten met de dood tot gevolg Zo wordt voor beide leeftijdscategorieën voor de terroristische misdrijven in het algemeen verwezen naar titel 4, hoofdstuk 1 van boek II van het Strafwetboek. De levensdelicten die worden gevat voor beide leeftijdscategorieën betreffen enerzijds de misdrijven vervat in titel 3, hoofdstuk 1, afdeling 1 van boek II van het nieuw Strafwetboek en anderzijds de feiten die de dood tot gevolg hebben. Deze laatste categorie kan verspreid teruggevonden worden in het Nieuw Strafwetboek, reden waarom we hier opteren voor een generieke formulering. Voor andere misdrijfcategorieën zoals de ernstige schendingen van humanitair recht, zedenmisdrijven en andere feiten die een fysieke of psychische van de integriteit beteken wordt er beide leeftijdscategorieën gewerkt met afzonderlijke artikelen.

[3] Ontwerp van decreet 1670 (2017-2018) nr. 1, Vlaams parlement, MvT p. 64-66.
[4] Ontwerp van decreet 1670 (2017-2018) nr. 1, Vlaams parlement, MvT p. 64-66; Ontwerp van decreet 2021, 880 (2020-2021) nr. 1, Vlaams Parlement, MvT p. 4 en Ontwerp van decreet 19 april 2024, 2013 (2023-2024) nr. 1, Vlaams Parlement, MvT p. 38.

Ten slotte hebben de punten 4 en 5 van dit artikel betrekking op minderjarigen die de leeftijd van zestien jaar hebben bereikt en na een eerdere veroordeling opnieuw feiten plegen. Voor deze jongeren kan wanneer aan de voorwaarden is voldaan een langdurige gesloten begeleiding worden opgelegd zonder dat voorafgaandelijk een maatschappelijk en medisch-psychologisch onderzoek werd uitgevoerd.

Voor de minderjarigen die na het bereiken van de leeftijd van zestien jaar opnieuw worden vervolgd omdat ze na die eerste veroordeling weer een of meer van de voormelde feiten hebben gepleegd, wordt voor de omzetting naar het Nieuw Strafwetboek dezelfde lijst van misdrijven in aanmerking genomen als deze voor de langdurige gesloten begeleiding van minderjarigen die zestien jaar of ouder zijn zonder recidive (punt 1 van dit artikel).

Voor de minderjarigen die feiten plegen na de leeftijd van zestien jaar te hebben bereikt, maar pas worden vervolgd nadat de leeftijd van achttien jaar is bereikt wordt de huidig voorziene koppeling aan de strafmaat van "een straf staat die hoger ligt dan twintig jaar opsluiting" omgezet naar een strafniveau 6 of hoger. Strafniveau 6 vereist een gevangenisstraf van meer dan vijftien jaar, waardoor het initieel logischer lijkt om te kiezen voor een omzetting naar strafniveau 7 of hoger, dat een gevangenisstraf van meer dan twintig jaar inhoudt. Doch hier wordt bewust niet voor gekozen omdat enerzijds deze keuze opnieuw tot gevolg zou hebben dat bepaalde misdrijven die op basis van het huidig Strafwetboek in aanmerking komen dan buiten het toepassingsgebied zouden vallen en anderzijds de decreetgever de uitdrukkelijke wens heeft om enkele andere zwaarwichtige misdrijven van bepaalde misdrijfcategorieën die vandaag niet onder het toepassingsgebied vallen wel onder het toepassingsgebied te brengen en dit in lijn met eerdere beleidskeuzes inzake deze zwaarwichtige misdrijfcategorieën. De misdrijven die vervolgens net zoals vandaag onder het toepassingsgebied blijven vallen zijn de volgende: zoals verkrachting ten nadele van een persoon in een kwetsbare toestand of een minderjarige jongere dan zestien jaar (142 en 143 Sw.), het organiseren van ontucht in vereniging (164 Sw.), ontvoering of gevangenhouding van een minderjarige met de dood tot gevolg (225 Sw.) en diefstal met de dood tot gevolg (469 Sw.). De andere misdrijven die door deze keuze voor strafniveau zes eveneens onder het toepassingsgebied worden gebracht en ook in lijn zijn met de eerder gemaakte beleidskeuzes zijn de volgende: terroristische misdrijven (371 en 375 Sw.), verzwaarde foltering (115, 116 en 117 Sw.), onmenselijke behandeling met de dood tot gevolg (126 Sw.), vrouwelijke genitale verminking gepleegd op een minderjarige of een persoon in een kwetsbare toestand (210 Sw.) en diefstal met geweld of bedreiging of afpersing (469 §3 Sw.).

**Artikel 12**

Artikel 37/1, voorziet in de mogelijkheden van een terbeschikkingstelling voor zeer ernstige feiten, gekwalificeerd als terroristische misdrijven, ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht en ernstige misdrijven tegen de integriteit van personen. De misdrijven tegen de integriteit van personen hebben de dood van het slachtoffer tot gevolg, kunnen blijk geven van onderliggend sadisme of zijn gepleegd ten aanzien van andere minderjarigen. Omwille van het hoge recidivegevaar kan ook bij ernstige seksuele feiten een terbeschikkingstelling opgelegd worden.

Punt 1 van dit artikel heeft betrekking op de artikelsgewijze omzetting van de limitatieve lijst van misdrijven die in aanmerking komen voor terbeschikkingstelling. Ook hier is ten eerste het uitgangspunt het behouden van het huidig toepassingsgebied (status quo).

Ten tweede wordt de lijst van misdrijven geactualiseerd, aangezien wordt vastgesteld dat de decreetgever bij het wijzigingsdecreet van 19 april 2024 bewust heeft gekozen voor een limitatieve lijst van ernstige misdrijven, waaronder terroristische misdrijven, ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht en ernstige misdrijven tegen de integriteit van personen[5], maar dat deze lijst inmiddels niet langer volledig is..

Ten derde worden in de lijst van voormelde zwaarwichtige misdrijfcategorieën ook enkele nieuwe misdrijven en misdrijfomschrijvingen opgenomen die door het Nieuw Strafwetboek worden ingevoerd.

Voor een integraal en uitsplitst overzicht wordt er verwezen naar de bijlage aan de memorie. Er wordt daarbij ook telkens een uitsplitsing gemaakt tussen 'status quo'-misdrijven, geactualiseerde misdrijfcategorieën alsook nieuwe misdrijven en misdrijfomschrijvingen die door het Nieuw Strafwetboek zelf worden ingevoerd.

Vervolgens wordt in dit ontworpen artikel, rekening houdend met de in het kader van de gehele harmonisatieoefening tot stand gekomen lijst van misdrijven, waar mogelijk verwezen naar algemene hoofdstukken of afdelingen van Boek II van het Nieuw Strafwetboek of naar generieke termen zoals 'feiten met de dood tot gevolg. Zo wordt het algemeen verwezen naar titel 4, hoofdstuk 1 van boek II van het Strafwetboek voor terrorismemisdrijven. De levensdelicten worden gevat door in het algemeen te verwijzen naar titel 3, hoofdstuk 1, afdeling 1 en de generieke formulering 'feiten die de dood tot gevolg hebben'. Voor andere misdrijfcategorieën zoals ernstige schendingen van humanitair recht, zedenmisdrijven en andere misdrijven die een fysieke of psychische aantasting van de integriteit teweegbrengen wordt dan weer naar afzonderlijke artikelen verwezen.

Punten 2 en 3 van dit artikel hebben betrekking op de duur van de terbeschikkingstelling. De terbeschikkingstelling kan worden opgelegd voor een duur van ten hoogste tien jaar voor feiten die, als ze door een meerderjarige gepleegd zouden zijn, strafbaar zijn met een strafmaat tussen een correctionele hoofdgevangenisstraf van drie jaar en vijftien jaar opsluiting. Deze wordt omgezet naar strafniveau 3 tot en met 5.

De terbeschikkingstelling kan worden opgelegd voor een duur van ten hoogste vijftien jaar voor feiten die als ze door een meerderjarige gepleegd zouden zijn strafbaar zijn met vijftien jaar opsluiting of meer. Deze wordt omgezet naar strafniveau 6 tot en met 8.

De voormelde omzetting heeft wel als gevolg dat een aantal misdrijven die op heden aanleiding konden geven tot een terbeschikkingstelling van ten hoogste 15 jaar slechts in aanmerking zouden komen voor een terbeschikkingstelling van ten

[5] Ontwerp van decreet 2013 (2023-2024), nr. 1, Vlaams Parlement, MvT p. 39.

hoogste 10 jaar. Omdat we ook hier als uitgangsprincipe het behoud van het huidig toepassingsgebied hanteren, voorzien we dan ook dat specifiek volgende ernstige misdrijven in aanmerking blijven komen voor een terbeschikkingstelling van 15 jaar: vormen van verkrachting (140-149 Sw.), misdrijven inzake ontucht en prostitutie (153, 155, 157, 159, 161 en 163 Sw.), verzwaarde mensenhandel en mensensmokkel (260 Sw.) en brandstichting met een integriteitsaantasting van de derde graad of de dood tot gevolg (509 Sw.).

**Artikel 13**

Artikel 38 voorziet in de mogelijkheid voor de jeugdrechter om jongeren die op het ogenblik van de feiten 16 jaar of ouder waren uit handen te geven met het oog op vervolging voor de bevoegde rechtbank die het gemeen strafrecht toepast. Deze mogelijkheid wordt enkel geboden wanneer het gaat om bepaalde zwaarwichtige feiten van bijvoorbeeld terrorisme of doodslag.

De punten 1 en 2 van dit artikel hebben betrekking op de uithandengeving op basis van een voorafgaand maatschappelijk en medisch-psychologisch onderzoek. In dat geval kan de rechter enerzijds beslissen tot uithandengeving wanneer aan twee cumulatieve voorwaarden is voldaan: de minderjarige moet het voorwerp zijn geweest van een of meer sancties als bedoeld in de artikelen 35, 36 en 37 (kortverblijf, langdurige gesloten begeleiding), én het moet gaan om een misdrijf dat voorkomt op de limitatief opgesomde lijst. Anderzijds kan de rechter voor bepaalde limitatief opgesomde misdrijven ook rechtstreeks tot uithandengeving beslissen, zonder dat de minderjarige vooraf het voorwerp is geweest van een sanctie als bedoeld in de artikelen 35, 36 en 37. De limitatieve lijst van misdrijven waarvoor uithandengeving bij cumul dan wel rechtstreekse uithandengeving mogelijk is, blijft zoals vandaag ook al het geval is in zijn totaliteit gelijk aan de lijst van misdrijven waarvoor aan een minderjarige van zestien jaar of ouder een langdurige gesloten begeleiding kan worden opgelegd.

Zoals toegelicht bij de bespreking van artikel 11 van dit ontwerp van decreet omvat de lijst van misdrijven waarvoor aan een minderjarige van zestien jaar of ouder een langdurige gesloten begeleiding kan worden opgelegd enerzijds status quo-misdrijven en anderzijds de geactualiseerde misdrijfcategorieën en de nieuwe misdrijven en misdrijfomschrijvingen die zelf worden ingevoerd door het Nieuw Strafwetboek. Bij uithandengeving wordt deze zelfde limitatieve lijst gespreid over enerzijds uithandengeving met cumulatieve voorwaarden en anderzijds de rechtstreekse uithandengeving. In geval van de uithandengeving met cumulatieve voorwaarden blijft het net zoals vandaag[6] enkel gaan over ernstige geweldsdaden, zedenmisdrijven (maar geen vormen van verkrachting) en de feiten die de dood tot gevolg kunnen hebben. Voor een integraal en uitgesplitst overzicht van de uithandengeving met cumulatieve voorwaarden kan er verwezen worden naar de bijlage aan de memorie.

Voor de rechtstreekse uithandengeving blijft het net zoals vandaag enkel gaan over de categorieën van ernstige schendingen van humanitair recht, terrorismemisdrijven, levensdelicten ((poging) moord en doodslag), evenals

[6] Ontwerp van decreet 2021, 1670 (2017-2018) nr. 1, Vlaams Parlement, MvT p. 68 en Ontwerp van decreet 2013 (2023-2024) nr. 1, Vlaams Parlement, MvT p. 41.

vormen van verkrachting. [7] Voor een integraal en uitsplitst overzicht kan worden verwezen naar de bijlage aan deze memorie.

Ten slotte hebben de punten 3 en 4 van dit artikel betrekking op minderjarigen die de leeftijd van zestien jaar hebben bereikt en na een eerdere veroordeling opnieuw feiten plegen. Voor deze jongeren kan wanneer aan de voorwaarden is voldaan eveneens besloten worden tot uithandengeving en dit zonder dat voorafgaandelijk een maatschappelijk en medisch-psychologisch onderzoek werd uitgevoerd. De omzetting van de artikels en strafniveaus naar het Nieuw Strafwetboek is hier identiek aan de wijze van omzetting voor de langdurig gesloten begeleiding van jongeren die de leeftijd van zestien jaar hebben bereikt en na een eerdere veroordeling opnieuw feiten plegen. Er wordt voor deze punten dan ook naar de artikelsgewijze bespreking bij artikel 11 verwezen, specifiek de punten 4 en 5.

**Artikel 14**

Dit artikel betreft de materiële omzetting van artikel 458 en artikel 458ter, §2 in functie van het nieuwe Strafwetboek. Er wordt besloten om niet naar een specifieker lid binnen de paragraaf te verwijzen omdat artikel 353, §2 voldoende nauwkeurig is en geen ruimte voor interpretatie laat.

**Artikel 15**

Dit artikel betreft de materiële omzetting van artikel 458, artikel 458ter en artikel 458ter, §2 in functie van het nieuwe Strafwetboek. Er wordt besloten om niet naar een specifieker lid binnen de paragraaf te verwijzen omdat artikel 353, §2 voldoende nauwkeurig is en geen ruimte voor interpretatie laat.

**Artikel 16**

Dit artikel betreft de materiële omzetting van artikel 458 en artikel 458ter, §2 in functie van het nieuwe Strafwetboek. Er wordt besloten om niet naar een specifieker lid binnen de paragraaf te verwijzen omdat artikel 353, §2 voldoende nauwkeurig is en geen ruimte voor interpretatie laat.

**Artikel 17**

Dit artikel betreft de materiële omzetting van artikel 458ter in functie van het nieuwe Strafwetboek.

**Artikel 18**

Dit artikel betreft de materiële omzetting van artikel 458ter, §2 in functie van het nieuwe Strafwetboek. Er wordt besloten om niet naar een specifieker lid binnen de paragraaf te verwijzen omdat artikel 353, §2 voldoende nauwkeurig is en geen ruimte voor interpretatie laat.

---

[7] Ontwerp van decreet 2021, 1670 (2017-2018) nr. 1, Vlaams Parlement, MvT p. 68 en Ontwerp van decreet 1334 (2021-2022), nr. 1 Vlaamse Parlement, MvT p. 15.

**Artikel 19**

Dit artikel betreft de materiële omzetting van artikel 458ter, §2 in functie van het nieuwe Strafwetboek. Er wordt besloten om niet naar een specifieker lid binnen de paragraaf te verwijzen omdat artikel 353, §2 voldoende nauwkeurig is en geen ruimte voor interpretatie laat.

**Artikel 20**

Dit artikel bepaalt dat het decreet in werking treedt op 1 september 2026.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ